

Viden og inno hvad for noget?

Hvis der er to ord, som i denne tid konkurrerer om at være det mest brugte i debatten om danske erhvervsforhold, er det viden og innovation. Man kan endda få den opfattelse, at nogle mener, at det er trylleord. De skal bare gentages tilstrækkeligt mange gange, så skal det nok gå godt for dansk erhvervsliv og dermed for Danmark. Det er selvfølgelig ikke uden grund, at disse ord er blevet så populære - men de er ikke lige betydningsfulde.

Sidst skrev jeg om globaliseringen og om dens for- og bagside for erhvervslivet: På den ene side større muligheder og på den anden side større konkurrence. Den større konkurrence handler ikke bare om at lavtlønslande, som de ny EU-medlemmer eller Kina, kan lave mange ting billigere, end man kan i Danmark. Det er også en konkurrence på produktgenskaber. Det er derfor viden og innovation er så vigtigt for dansk erhvervsliv. Uanset om man vil udnytte mulighederne i den globale efterspørgsel eller modstå konkurrencen fra det globale udbud.

Begrebet viden bliver desværre oftest forbundet med noget meget fint og kompliceret. Noget som de "tilbagestående kinesere" ikke kan finde ud af! Biotek, IT, nanoteknologi og sådan noget. Især vores politikere kan godt lide at tale om, at vi ikke behøver at bekymre os om det danske løn- og skatteniveau, hvis vi satser på disse såkaldte videnindustrier. Det er et formidabelt kollektivt bedrageriforsøg at tro, at det er så enkelt. Forhåbentlig lykkes det ikke.

Der er over en milliard kinesere, og hvis bare ½ % af dem får en højere uddannelse, er det lige så mange, som vi er indbyggere i Danmark! Og hvad med inderne og alle de andre? Novo og enkelte andre danske virksomheder har allerede væsentlige forskningsaktiviteter i Asien. Det må vist siges at være videnintensiv virksomhed. Og se lige hvad der foregår i Tyskland i øjeblikket. Den tyske automobilindustri er formentlig den mest videnintensive bilindustri i verden - går den specielt godt? Har man aftalt lønnedgang og mere arbejdstid i VW, og er GM ved at lukke Opel? Og hvad med videnintensive Siemens?

Lad os få det ned på gulvet. Lønniveau betyder noget i alle brancher og virksomheder - det samme gør viden! At en virksomhed har "viden" betyder ganske enkelt, at den ved noget,

som kan bruges til at drive virksomheden med et tilfredsstillende resultat. Helst bedre end konkurrenterne. Det gælder også for VVS virksomheden, som er helt opdateret på den nyeste gasfyrteknologi, og ved hvordan man på én dag i stedet for to kan demontere et gammelt gasfyr og færdigmontere et nyt.

Innovation er desværre også blevet et farligt fint ord, som akademikere og "københavnere" har taget patent på. Det betyder slet og ret fornyelse. Fornyelse af hvad som helst, som kan gøre produkter og ydelser billigere eller bedre - eller som kan skaffe mere omsætning. Danfoss har etableret produktion i Kina for både at producere billigere og for at blive en hjemmemarkedsvirksomhed i det kolossale kinesiske marked. Lars Kolind vendte for nu snart mange år siden op og ned på et slumrende Oticon med bl.a. en uortodoks opfattelse af hvordan man organiserer sig. Han skabte derved en af Danmarks konstant mest profitable virksomheder. Og den er så stærk, at den nuværende administrerende direktør, Niels Jacobsen, ikke har planer om produktion i lavtlønslande.

Den amerikanske management-guru Tom Peters har udtrykt det omtrent således: "Som virksomhedsleder gør du lidt af dit og lidt af dat. Noget af det virker - det gør du mere af. Så finder de andre ud af det og kopierer det - og så må du finde på noget nyt!"

Det er langt vigtigere for erhvervslivet at fokusere på innovation end på viden. Innovation skaber nemlig et naturligt og nødvendigt behov for viden. Viden i sig selv derimod fører ikke nødvendigvis til andet end personlig tilfredsstillelse hos dem, som har den. Det kan være meget sjovt for den erhvervs virksomhed, som har så mange penge, at den ikke aner hvad de skal bruges til - men ellers er isoleret videnskabelse en sag for den offentlige forskning.